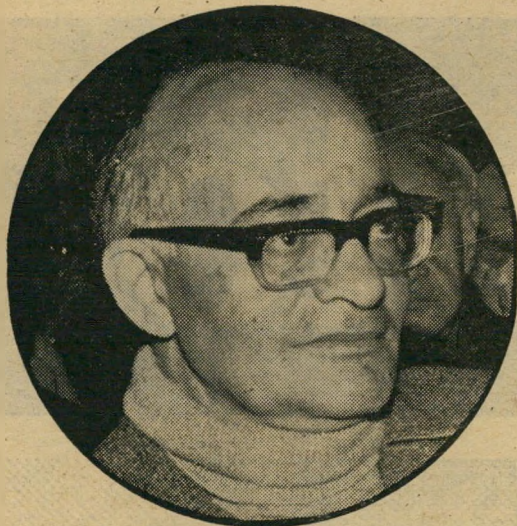

האם ה"אוטונומיה" תביא למדינה פלסטינית?

שה חודשים אליבא דבגין או תקופה ארוכה יותר אליבא דקארטר. לאור נסיון קמפ-דייוויד לא מן הנמנע שתימצא פשרה בדמות "מעביו" ההתנחלויות. שר-החקלאות ארי-אל שרון מומחה גדול ל"עביו" ההתנחלויות.

בגדה-המערבית ובעזה שולטת, כידוע, ישראל. בגין אמר: "אם תחליט האוטונומיה על מדינה פלסטינית תהיה זו החלטתה האחרונה." אי-אפשר להתעלם מ"דברי ראש-הממשלה בראיון בערב ראש-השנה (11.07.78): "מדינה פלסטינית לא תקום! לא תקום! לא תקום! לכן אנחנו אחראים. לכן אחראי צבא ישראל ביהודה, בשומרון ובעזה. אין זה מקרה ששמה של המועצה ה"נבחרת" יהיה מועצה מינהלית. מינהלית ותו לא... אוטו-נומיה הצענו ולא ריבונות. ההבדל הוא עצום... למדינה יש פרלמנט, יש ממשלה, צבא, יחסים דיפלומטיים עם מדינות אחרות ועוד סימני היכר, כל אלה אין תושבי יהודה, שומרון ועזה יכולים לקבל..."

לא פחות "דוגרי" היה שר-החוץ משה דיין. אם במיסגרת האוטונומיה יחרגו תושבי השטחים מניהול עניינים פנימיים (כגון: ענייני ביוב בשכם...) יתערב צה"ל. ולכן אינו קובע אם מישרדי הממשל הצבאי חונים בשכם או מועברים מאחרי הקו הירוק.

וקצת היסטוריה. אין זה נכון שכל העם הפלסטיני התנגד ב-48-1947 להחלטת האו"ם בדבר הקמת שתי מדינות בארץ-ישראל: מדינה יהודית ומדינה ערבית פלסטינית. התנגדו לכך המופתי, עבדאללה ומלכים ער-ביים אחרים. סעלו בשיתוף עם הבריטים להכשלת החלטת האו"ם.

הקומוניסטים הערביים והכוחות הדמוקרטיים ה"פלסטיניים" היו בעד ביצוע החלטת האו"ם, ובגלל זה נדרסו על-ידי השלטון הירדני, המצריים ואלף ה"ישראלים, ואף נכלאו בבתי-כלא ובמחנות ריכוז.

היום סאדאת, המייצג את הריאקציה הערבית, מצדד ב"אוטונומיה", שפירושה שלילת זכות העם הפלסטיני לעצמאות לאומית. תושבי הגדה ורצועת-עזה מתנגדים בחריפות לתוכנית ה"אוטונומיה". הם ביטאו זאת באופן חד-משמעי בכנס ראשי הרשויות המקומיות ונציגי אירגונים ציבוריים מהגדה, שהתקיים לאחרונה בירושלים. שם הוכרו בנחרצות, שרק אש"פ מייצג אותם. אולם אש"פ פסול לא רק בעיני בגין, אלא גם בעיני קארטר וסאדאת.

העורך הראשי של "העולם הזה", מר אורי אבנרי, הסכמי להוכיח, ("העולם הזה" 2145, 2144) שאכן קמפ-דייוויד הניחו את היסוד למדינה הפלסטינית.

נשאלת השאלה הנושנה: אם זה כל-כך טוב, מדוע זה כה רע? מדוע ראש-הממשלה, מנחם בגין, חוזר ומכריז: לעולם לא תקום מדינה פלסטינית. מדוע נשיא ארצות-הברית, ג'ימי קארטר, הכריז עוד לפני כנס קמפ-דייוויד על התנגדותו למדינה פלסטינית עצמאית?

והמעניינים ביותר הם השינויים בעמדות נשיא מצרים, אנואר אל-סאדאת. בכנסת דיבר סאדאת ברורות בעד הקמת מדינה פלסטינית עצמאית. ערב קמפ-דייוויד כבר "שכח" זאת והסתפק בתביעה להחזרת הגדה-המערבית לירדן ורצועת-עזה למצריים. בקמפ-דייוויד חתם על משהו שונה לחלוטין: "אוטונומיה".

מר אבנרי מנסה להוכיח, תוך פירוט הצעת סעיפי האוטונומיה, שאכן הסכם זה מוביל למדינה פלסטינית עצמאית. האם תיתכן מדינה פלסטינית עצמאית כשבשטחה צבא זר ובבסיסים קבועים? על כך מדובר במפורש בהסכמי קמפ-דייוויד, וללא ספק, צבא זה נמצא בגדה בניגוד מוחלט לרצון התושבים. היתכן שעם החי בתנאי כיווש, בניגוד לרצונו, יוכל בכלל לבטא את דעתו? — יהיה זה במישאל-עם או בבחירות?

ומהו המושג ריבונות?

ריבונות פירושה שהעם שמדובר עליו קובע את חוקיו ומסודותיו הממשלתיים, כמו ממשלה, בוחר בפרלמנט וכו'. ואילו בהסכם מדובר פורמלית על ארבעה גורמים שביניהם הריבונות בגדה-המערבית ורצועת-עזה: מצריים, ישראל, ירדן ונציגי העם הפלסטיני. היתכן ריבונות הנקבעת בידי ארבעה פרטנרים אלה? האם זה בכלל רציני?

לא קשה להביא דוגמות כדי להוכיח, שבקמפ-דייוויד הוחלט, למעשה, כי תמורת החזרת סיני למצריים יופקר העם הפלסטיני ותשלל זכותו להגדרה עצמית. דבר זה הוחלט על דעת כל המדינות קמפ-דייוויד. ומשמעות הסכמתם של פלסטיניים ל"אוטונומיה" פירושה ויתורם על מדינה פלסטינית.

בהתאם למוסכם בין בגין לקארטר רשאת ישראל להמשיך בהתנחלויות בגדה-המערבית. הוויכוח ביניהם הוא רק לכמה זמן יש להפסיק את ההתנחלויות: שול-

הציבור הישראלי אינו זוכה למידע מלא על מידת ההתנגדות הכוללת והמקיפה להסכמי קמפ-דייוויד בגדה ורצועה. אולם לא תגובת העם הפלסטיני להסכמי קמפ-דייוויד מעסיקה אותי במיוחד. אותי מעסיקה תגובת שוחרי-השלום בישראל, והיא שהניעה אותי לכ-תוב שורות אלה.

אני חושש, מהחלטת פעילותם של שוחרי-השלום בישראל, בגלל הלכי הרוח המסוכנים האומרים: תהיו שקטים, לא חשוב מה שבגין ודיין מכריזים, סבלנות, ה"אוטונומיה" ממילא תוביל למדינה פלסטינית.

שוחרי-השלום חייבים כעת להגביר את פעילותם למען שלום צודק ויציב. שלום כזה אפשרי רק על בסיס פתרון צודק של הבעייה הפלסטינית, על בסיס העיקרון האומר: כשם שאי-אפשר להגיע לשלום בלי כיבוד זכותה של מדינת-ישראל לקיום עצמאי, כך אי-אפשר להגיע לשלום בלי הכרה בזכותו של העם הערבי ה"פלסטיני להגדרה עצמית ולהקמת מדינתו העצמאית לצד מדינת-ישראל. מעיקרון צודק זה התעלמו כליל בקמפ-דייוויד. למען הגשמת העיקרון הזה, שהוא ה"אינטרס הלאומי של ישראל, חייבים להיאבק שוחרי-השלום בישראל.

עוזי בורשטיין. חלי-אביב

● עוזי בורשטיין הוא דובר רק"ח.

די-זהב, שלום וסוף טוב!

בדיון יושב שם. לאחר מכן בא גם האישור מהממשלה דאז, שאחד משריה היה משה קול, איש הל"ע.

וכשכל הביורוקרטיה הזאת כבר מסודרת, מתחילים להשקיע כספים בביתוח ובקידומו של המקום. מאז הקמתו של המשק ועד היום הושקעו בו כ-80 מיליון ל"י. נוצרו כל התנאים כדי להפוך את המקום לישוב פורה, שיחיה אבן-שואבת לעשרות משפחות צעירות שיבואו להתיישב בו. אך בהנהגתם של שלושת האחים ראם, שהקשר של שניים מהם להתיישבות וקואופרציה הוא מקרי בלבד, מנה המושב רק כ-15-10 משפחות והחזיק קופה מליאה הפסדים וגרעונות. אין צורך להזכיר במקום כדי להבין איך מתגלגלים עניינים בתנאים כאלה. די אם אומר, שנוצר מצב שלכמה חברי משק היה אסור לעבוד במנוון, למשל, כי הדבר כרוך בעבודה עם כסף.

היו כתבות בעתונים והיה גם משהו ב"עלי כותרת". החליפו את המכוניות והשקיעו מאמצים בקליטת משפחות חדשות. אך נושאי הספקות היו דווקא תושבי המקום עצמו. אחרי שנים של ציפיות, תיקוות ודפים לדשים, החליטו מרביתם שאת הדף הבא הם יפתחו לא בדי-זהב. אלא מה? מסתבר שקשה יותר להתחיל מאשר לסיים. לא לכל חבר ממתין כסא-מנהלים ועסק משגשג, וגם האינפלציה זוהרת הרבה יותר מהר מקצב החיים המדידרי. יש כאלה שהגיעו למקום בלא כלום, ומכיוון שבמשך שהותם במקום הם גם הרוויחו לא כלום, אז סביר מאוד היה להניח שהם גם יעזבו בלא כלום.

אני מכיר מקום, שהסכמי קמפ-דייוויד היו למרבית תושביו בבחינת חלום שהתגשם, יותר מאשר לכל אזרח שוחרי-שלום אחר. פרט להגשמת השאיפה הלאומית עתיקת-היומין, יזכו אלה גם בהשגת מטרותיהם ה"אישיות-לגביהם יהיה השלום כרוך בפיצוי כספי רציני, שכן אנשים אלה יושבים באחד הישובים שבחצי-האי סיני.

די-זהב הוא מושב שיתומי בדרום-סיני, שעלה לכות"ר הרבה לפני שקברניטי המדינה החליטו לפנות ישובים ולאז דווקא בזכות הצלילים ההרמוניים שהשמיע ברחבי המיזב.ר.

כמו ההרים, הים והלאוונה, היו גם הבעיות מרכיב עיקרי בנוף האזור. מצב כלכלי רעוע ותשתית חברתית כושלת, הביאו עשרות משפחות להיות תושבי די-זהב לשעבר, במשך השנים שמהם מאז הקמתו, לא השכילו אלה שהיו ועזבו — ואלה שעדיין לא עזבו — להוכיח שהם והנוף המרהיב מנגנים יחד בהרמוניה.

מושב די-זהב הוקם ע"י קבוצת משפחות צעירות מעיריית-הפיתוח קריית-מלאכי, שהחלחה והשיגשוג לא היו בשק הישגיהם. בראשותם של שלושה אחים, עלו לקרקע, מבלי שקיבלו אישור מכל גוף מוסמך לעשות זאת. במשך תקופה של כמה חודשים נאבקו לקבל אישור לקיומם מצד הממשלה וחסות מצד אחת התנועות ההתיישבותיות. ארגון המושבים של העובד-הציוני (מסונף ל"ע) החליט לפרוש חסותו על המתיישבים. הוא רצה להתגאות בנקודה נוספת שהקים ולא היה לו חשוב מי

ואז באה ממשלת-ישראל ופותרת להם את מרבית הבעיות. במקום להיות סתם "עוזבים" הם יהיו עכשיו "עקורים" — אנשים שהממשלה עקרה אותם מבתיהם לטובת אינטרס לאומי נעלה. ויהודים במדינת-ישראל, הנאלצים לפנות את ביתם בנסיבות אלה, המדינה חייבת לפצותם בהתאם.

במשך תקופה ארוכה התלבטו חברי המושב אם אכן הגיעה השעה לעזוב. הקפאון הממושך במז"מ הישראלי-מצרי והעתיד, הלוטה בערפל, הגניבו לליבם חששות שהם עוד עלולים להשאר במקום תקופה ארוכה מבלי שיאולצו להתפנות. היו כאלה שהסתכנו בקביעת תאריכים, שאם עד אז שום דבר לא אז — הם עוזבים. עכשיו, אחרי שכבר הוחלט להחזיר, הם נאנחים ברווחה. חלק ברור עדיין מה וכמה יקבלו אותן משפחות, שהן עלה ממחיר השלום, אך אין ספק שרובם מאשים "בית", על כל מה ששמתמע מכך, ערך יקר, שהפיצו לו חומרית, חייב להיות הולם.

בכתבה שהתפרסמה באחד העתונים, הביא הכותב, יקר די-זהב וידיד ותיק של המושב, סיפורים עצובים על חלוצים, שהקרקע נשמטת תחת רגליהם. היתה בכתבה תמונה גדולה של הורים וילדים עם מבטים עצובים בעיניים. אני לא מתקשה לזהות בצילום דמויות, שהתחלטה לעזוב את המקום התקבלה אצלם עוד הרבה לפני שהתקבלה במליאת הכנסת. הכתבה הוכתרה בכותרת: "די-זהב, שלום, סוף!" כדי להמחיש את המציאות, הייתי מוסיף: די-זהב, שלום, סוף טוב!

מ. אבישי, חלי-אביב